

करंजविरा (दापोली) खारभूमी योजना भाग १ व २,
ता. रोहा, जि. रायगड या योजनेच्या
नुतनीकरणाच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय
मान्यता प्रदान करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: खाभूयो - २०२२/प्र.क्र.१८३/खारभूमी

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक :- ०७ मार्च, २०२४

पहावे-

मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोंकण प्रदेश, मुंबई यांचे पत्र क्र. मुअकोप्र/ करंजविरा (दापोली) / खारभूमी / तां-३/४६६८, दिनांक ०६/१२/२०२२ चे पत्र

प्रस्तावना:-

करंजविरा (दापोली) खारभूमी योजना, ता. रोहा, जि. रायगड ही योजना रेवदंडा खाडीजवळ कुंडलीका नदीच्या तीरावर आहे. रायगड जिल्ह्यातील खारभूमी विकास योजनेच्या बृहत आरखड्यात रोहा तालुक्यातील अ. क्र. ०६ वर समाविष्ट आहे. तसेच केंद्रिय पर्यावरण व वन मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे कडील पत्र जा. क्र. जे-१७०११/३२/२००१/आय-३/दिनांक २२/८/२००३ अन्वये सागरी नियमन कायदा १९९१ मधून सूट दिलेल्या कोकणातील एकूण ५७५ (रायगड जिल्हातील १६५ खारभूमी योजना) खारभूमी योजनांमध्ये या योजनेचा समावेश आहे. ही योजना बोर्डकाळात सन १९५६ साली फक्त मातीकाम पुर्ण झालेले असुन सदर योजनेचे नुतनीकरण अद्याप झालेले नाही. सदर योजना पूर्ण होउन ६६ वर्षाचा कालावधी लोटला आहे. सदर योजनेमुळे ६४ हेक्टर क्षेत्र पुनःप्रापीत होणार आहे. योजनेच्या बांधाची एकूण लांबी सा. क्र. ० ते २२७० मी. (भाग-१) व सा. क्र. ० ते ७२० मी. (भाग-२) अशी एकूण २९९० मीटर आहे, तसेच या योजनेवर सा. क्र. ३० मी.आणि सा.क्र. १४९० मी. (भाग-१) व सा. क्र. ७१० मी. (भाग-२) अशा एकूण ३ उघाड्या आहेत.

योजनेच्या ठिकाणी रेवदंडा खाडीचे मोठे पात्र असल्यामुळे दरवर्षी येणारा पूर व सततची भरती ओहोटी यामुळे बांधाच्या नुकसानीबरोबरच सा.क्र. १४९० मी. (भाग-१) वरील उघाडीवर १५ वर्षापेक्षा अधिक कालावधी कोणत्याही प्रकारचा खारभूमी विभागाकडून खर्च करण्यात आलेला नसल्याने सदर उघाडीची मोठ्या प्रमाणात पडऱ्याड झालेली आहे. त्यामुळे सा.क्र. १४९० मी. (भाग-१) वरील उघाडी नव्याने संधानकात (RCC) बांधण्याचे अंदाजपत्रकात प्रस्तावित केलेले आहे. तसेच सा.क्र. ३० मी. (भाग-१) व सा.क्र. ७१० मी. (भाग-२) वरील उघाड्यांची किरकोळ दुरुस्ती वगळता सुस्थितीत आहे त्यामुळे सदर उघाड्यांची पुनःर्स्थापनेचे (Jacketing) काम अंदाजपत्रकात प्रस्तावित आहे.

योजनेचा पुनःप्राप्ति क्षेत्रानुसार प्रति हेक्टरी खर्च रु. ७,७३,३२३/- इतका येत असून तो सध्याच्या प्रचलित आर्थिक मापदंड रु. ३,५८,०२०/- पेक्षा जास्त आहे.

मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोकण प्रदेश, मुंबई यांच्याकडून संदर्भीय पत्रान्वये प्राप्त झालेला करंजविरा (दापोली) खारभूमी योजना भाग १ व २, ता. रोहा, जि. रायगड या योजनेच्या नुतनीकरणाच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यानुसार सदर प्रस्तावासंदर्भात शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

करंजविरा (दापोली) खारभूमी योजना भाग १ व २ या योजनेच्या नुतनीकरणाच्या कामास जलसंपदा विभागाची दरसूची सन २०२२-२०२३ वर आधारित अंदाजित रूपये ४,९४,९२,६५३/- (रुपये चार कोटी चौच्याण्णव लक्ष ब्याण्णव हजार सहाशे त्रेपन फक्त) इतक्या रक्कमेस याव्दारे प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे. तरतुदीचा उपशीर्षवार गोषवारा सोबतच्या "परिशिष्टामध्ये" देण्यात येत आहे. सदरील प्रशासकीय मान्यता पुढील अटीच्या अधीन राहून देण्यात येत आहे.

१) योजनेच्या कामावरील खर्च मागणी क्रमांक आय -५, मुख्य लेखाशिर्ष "४४०२ मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च (१०२) मृद संधारण (०१) खार जमीन योजना (०१) बांधकामे (योजनांतर्गत) (४४०२ ०३८४)" या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकावा व तो मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

२) प्रस्तावित योजनेचा खर्च लेखाशिर्ष ४४०२ ०३८४ खाली उपलब्ध निधीमधून होणार असल्याने या लेखाशिर्षाखाली प्रगतीपथावरील योजनांचे दायित्व विचारात घेऊन योजना विहित कालावधीत व प्रशासकीय मान्यता किंमतीच्या मर्यादेत पूर्ण होत असल्याची खातरजमा करण्यात यावी.

३) शासन शुद्धीपत्रक दिनांक १५.०९.२०२४ मधील अ.क्र. २ नुसार खारभूमी योजना पूर्ण करण्यासाठी पुनःप्रापित क्षेत्रातील लाभधारकांकडून प्रकल्पातील सहभाग म्हणून रुपये ५००/- प्रती हेक्टर खर्च (किमान रुपये २००/-रोख व रुपये ३००/- मजुरीच्या स्वरूपात किंवा रोखीने) घेण्यात यावा. शासन निर्णय दिनांक ०४.०३.२०२२ मधील परिच्छेद क्र. २(३) नुसार खारभूमी योजनेचे बांधकाम सुरु करण्यापूर्वी धारकांची सहकारी संस्था स्थापन करावी व योजनेचे काम पूर्ण झाल्यानंतर योजना देखभाल व दुरुस्तीसाठी त्यांच्याकडे हस्तांतरित करण्यात यावी.

४) सदर कामासाठी विहित मार्गाने तरतूद अर्थसंकल्पीय केल्याशिवाय त्यावर खर्च केला जाणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.

५) सदर प्रशासकीय मान्यता म्हणजे अहवालातील तांत्रिक बाबी अथवा निविदा विषयक क्षेत्रीय स्तरावरील निर्णयास मान्यता गृहीत धरली जाणार नाही. तसेच सदर योजनेसाठी कोणत्याही प्रयोजनार्थ मंजूर प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेबाहेर जाऊन, निधी वितरण अथवा अतिरिक्त खर्च न करण्याची जबाबदारी संपूर्णपणे प्रदेश कार्यालयाची राहील.

६) प्रचलित शासन निर्णय,नियम, CVC ची मार्गदर्शक तत्वे, वित्तीय अधिकार मर्यादा, विहित केलेली निविदा कार्यपद्धती याची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करणे आवश्यक आहे व याची जबाबदारी संपूर्णपणे प्रदेश कार्यालयाची राहील.

७) सदर योजनेच्या प्रशासकीय मान्यतेमध्ये अंतर्भूत किंमतीला तांत्रिक मान्यता प्राप्त करून घ्यावी.

८) संपूर्ण योजना सदर प्रशासकीय मान्यता किंमतीच्या मर्यादेत पूर्ण करावी.

सदरहू शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक विअप्र-१०९३/प्र.क्र.३०/२०९३/ विनियम भाग-२, दिनांक १७.०४.२०१५, भाग पहिला, उपविभाग तीन, अनुक्रमांक ४, परिच्छेद क्रमांक २७(२) अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार आंतरवित्त सल्लागार व सह सचिव तसेच नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. २४६/२३ कार्यासन १४३४, दिनांक १३.१०.२०२३ अन्वये दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

या योजनेस प्रदान करण्यात आलेली प्रशासकीय मान्यता या विभागातील खारभूमी कार्यासनाच्या प्रशासकीय मान्यता नोंदवहीत १८ या अनुक्रमांकावर नोंदविण्यात आली आहे.

सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०३०७११४७३९८०२७ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

सहपत्र:- परिशिष्ट अ

(प्रविण कोल्हे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य, यांचे सचिव मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, यांचे प्रधान सचिव मुंबई.
३. मा. उप मुख्यमंत्री, (जलसंपद) महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, यांचे प्रधान सचिव मुंबई.
४. मा. उप मुख्यमंत्री, (वित्त व नियोजन) महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, यांचे प्रधान सचिव मुंबई.
५. सर्व मा. मंत्री / मा. राज्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
६. मा. विरोधी पक्ष नेते, विधानपरिषद/विधानसभा महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
७. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, १/२ मुंबई / नागपूर.
८. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र राज्य, १/२ मुंबई / नागपूर..
९. महालेखापाल १/२, महाराष्ट्र राज्य (लेखापरीक्षा), मुंबई/ नागपूर.
१०. जिल्हाधिकारी, रायगड.
११. मुख्य अभियंता, (द व प्र) व सह सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोकण प्रदेश, मुंबई.
१३. आंतर वित्त सल्लागार व सह सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. उप सचिव (लघु पाटबंधारे) यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. प्रकल्प संचालक व अधीक्षक अभियंता, खारभूमी विकास मंडळ, ठाणे.

૧૬. અવર સચિવ (ખારભૂમી), જલસંપદ વિભાગ, મંત્રાલય, મુંબઈ.
૧૭. અવર સચિવ, અર્થ શાખા ૧/૨, મંત્રાલય, મુંબઈ.
૧૮. કક્ષ અધિકારી, વિત્ત વિભાગ/અર્થ-૨, મંત્રાલય, મુંબઈ.
૧૯. કક્ષ અધિકારી, નિયોજન વિભાગ (કાર્યાસન -૧૪૩૪) , મંત્રાલય, મુંબઈ.
૨૦. ખારભૂમી કાર્યાસન, સંગ્રહાર્થ.

(शासन निर्णय जलसंपदा विभाग क्रमांक: खाभूयो २०२२/प्र. क्र.१८३/ खारभूमी
दिनांक : ०७/०३/२०२४ चे सहपत्र)

परिशिष्ट अ

करंजविरा (दापोली) खारभूमी योजना भाग १ व २, ता. रोहा, जि. रायगड या योजनेच्या नुतनीकरणाच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याबाबतच्या प्रस्तावातील उपशीर्षनिहाय तरतूदी

अ.क्र.	उपशीर्ष	अंदाजपत्रकीय किंमत (रुपये)
१	अ- प्राथमिक कामे	०.००
२	ब- भूमी संपादन	०.००
३	क- कामे बंधारा	२,३३,०९,९९२.००
४	फ- आर.एच.टी. वर्क	८२,९९,३४२.००
५	के- इमारती	०.००
६	एम- वृक्षारोपण	०.००
७	ओ- संकीर्ण	०.००
८	पी- देखभाल	०.००
९	आर- दळणवळण	१०,९९,५७९.००
	एकूण कामे रुपये	३,२६,२०,९९३.००
	इन्सुरन्स १ %	३,२६,२०९.००
	गौण खनिज	७४,९२,७०८.००
	जी. एस. टी. १८ %	५८,७९,६२०.००
	अनुषांगिक खर्च १० %	३२,६२,०९९.००
	एकूण रुपये	४,९४,९२,६५३.००

ठळक वैशिष्ट्ये

पुनःप्रापित होणारे क्षेत्र	६४ हेक्टर
प्रती हेक्टरी किंमत (रुपये)	रुपये ७,७३,३२३/-
लाभव्यय गुणोत्तर	१.०४

(प्रविण कोलहे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन